

«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2015 сүл
Алтынньы
21 күнэ
Сэрэдэ
№127 (10359)

1935 сүл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сүлларга «Сүл бастың хаһыата»

БЭБЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгы мунһабыттан бэлиттэһиннэр

ОГПН начальнига Н.А. Парников тэрлэтэлэр баһаартан сэрэхтээх буолууга тэрээһиннэрин бэрэбиэркэлээһиннэ үлэ былан быһыгытынан ыйтылларын, бу нэдиэлэҕэ НПК-ҕа 2 №-дээх профлиейга, 1 Хомустаахха бэрэбиэркэлэр ыйтыллыахтарын туһунан иһитиннэрдэ.

Литература сылыгар улууска 71 мероприятие ыйтыллыахтаабыттан 48-на ыйтыллыбыт. Киэн хабааннаах үлэни «Отуу уота» литературнай түмсүү (сал. А.Г. Дунаев), улуус киин библиотеката (сал. М.Р. Софронова) ыйыбыттар. Олохтоох автордар кинигэлэрин бэчээттээһиннэ улуус бюджетиттан 2016 сылга 1600000 солк. көрүлүбүт.

Предпринимательствоны сайыннарыыга Горнай, Сунтаар, Хаңалас бастагы күөнгэ сылдыаллар. Нам улууһа 25-с миэстэ. Былырын орто, дыоуус бизнеси сайыннарыыга 5 мөл.солк. көрүлүбүт буоллабына, быйыл 10 мөл. солк. көрүлүбүт. 1 мөл. 600 тыһ. солк. ситэ туһанылла илик. Ыйтыллыахтаах 62 мероприятиетан 28-на ыйтыллыбыт. 150 предприниматель регистрация үлэли сылдыар, о.и. 51 баһынай хаһаайыстыба. Улууска 2 агрокластер (Арбынҥа, Партизанҥа) тэрлилиит. 1 бизнес-инкубаторы тэрлийиит үлэ ыйтыллар. Кэлэр сылга, кулун тутар ыйтан саҕалаан, госталистиканан предпринимательлэри, баһынайдары барыларын чуолкайдааһын, чинчийи ыйтыллыаҕа.

Улэ харыстабылын улуустаабы кылаабынай специалиһа Т.А. Кондратьева оптуоруньукка, сэрэдэҕэ тэрлэтэлэр салайааччыларыгар анал семинар буоларын биллэрдэ.

Бу ый 22 күнүгэр «Сардаҥа» к/т күнүс 15 ч. 00 м. ийэлэргэ аналлаах үөрүүлээх тэрээһин ыйтыллыаҕа. Тутуу салаатыгар баһылыгы солбуйааччы С.С. Матвеев сорох тутууларга барар үлэлэргэ графиктан хаалы таһаарыллыбытын, «Озернай» кварталга көрүлүбүт 265 мөл. солк.-тан 70 мөл. солк. ситэ туһаныллыбат туруктаабын, Партизан оскуолатыгар субподрядчиктар бытаарыыны таһаарытырын, бу нэдиэлэҕэ Аппааныга 28 квартиралары дьэ туһулан бүтэрин уо.д. тустанын иһитиннэрдэ.

Ааспыт нэдиэлэ оптуоруньугар Всемирной банк салалтата уонна СР Үөрэбин министрэ Ф.В. Габышева улууспутугар тахсан үөрэх тэрлэтэлэрин объектары көрбүтүгэр, улуус, тэрлэтэлэр салайааччыларын көрсүбүтүгэр.

Бээтинсэҕэ улуус дьаһалтагыгар «Аһаҕас аан күнүгэр» 10 ыйал кэлэн сүбэ-ама ылбыттар, кыһалдаларын быһаарсыбыттар.

Бу нэдиэлэ бээтинсэтигэр СР Правительствотын председатели Г.И. Данчикова улуус нэһиликтэригэр сылдьан үөрэх тэрлэтэлэрин кэрийэн көрүүтээх иһитиэхтээх.

Бэлиттээнэ И. ИВАНОВ

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

Алтынньы 15 күнүгэр улууспут киинигэр баар оҕо спортивнай оскуолатыгар РФ спордун үтүөлээх маастара, СР спордун үтүөлээх үлэһитэ, көгүл тустууга аан дойду чемпионатын боруонса мэтээлин хаһаайына, аан дойду кубогун икки төгүллээх кыайыылааҕа, Нам улууһун Ытык киһитэ, Ил Түмэн Государственной Мунһаабын депутаты, киэн туттар биер дойдулаахпыт Петр Петрович Юмшанов аатын иҥэрини чингээр үөрүүлээх тэрээһин буолла.

ААТА — КЫНАТТААБЫТ ОСКУОЛАТЫГАР

Саһа ааты ылыммыт ычаты эт-хаан өттүнэн эрчийэр кыһа ыһтар үлэ үтө түмүктэрдээх, үрдүк ситиһиллэрдээх буоллун дьэ алҕаата, аал уотун оттон аһах тутан көрдөһөр сизри-туому улууспут алгысчыттарыттан бастыңнара, СР культураны үтүөлээх үлэһитэ, Нам улууһун, 1 Хомустаах уонна Таастаах нэһиликтэрин Ытык киһилэрэ Филипп Алексеевич Соловьев толордо. Ол кэнниттэн улуус баһылыга Александр Атласов уонна Петр Юмшанов оскуола саһа аата суруллубут дуосканы саһан турар сабыһы бар дьон көрөн турдаһына арыдылар.

Кэлбит ыалдыттар сүүһүнэн тустуук оҕолор мустубут саалаларыгар киерэн бочуоттаах миэстэҕэ олордулар.

Улуус баһылыга А.П. Атласов, СР спордун министри бастагы солбуйааччыта Г.Р. Балашин, СР тустууга федераци-

атын бастагы вице-президенти В.И. Егоров, Олимпийский чемпион, «Триумф» СК директора П.П. Пинигин, Ил Түмэн спорка, дьэ кэргэннэ, культураҕа бастайааннай комитетын председатели Ю.П. Баишев, Ил Түмэн депутаттара А.И. Еремеев, И.Р. Винокурова, П.П. Юмшанов, Олимпийский чемпион, РФ тустууга сборной хамаандатын тренеры Х.С. Магомедов, СР Намнаабы спорт оскуолатын директора С.П. Ядрихинский, улуус үөрэтин управлениетын начальнига О.Н. Протопопов, «Ленский нэһилик» МТ баһылыгы солбуйааччыта А.В. Бочкарев, Намна оҕо спор-

тивнай оскуолатын төрүттээбит С.Ф. Алексеев, спортивнай оскуола директора Б.П. Егоров уо.д. оскуолаҕа Петр Юмшанов аата иҥэриллитинэн уонна намнар киэн туттар ыччаппыт бу үөрүүлээх күннэ 45 саһын туолбутунан эбэрдэлээтилер уонна оскуолаҕа, үбүлүйдээх биер дойдулаахпыттыгар эбэрдэ, махтал суруктары уонна сэмэй бэлэхтэри туттардылар.

Үөрүүлээх түһүмэх кэнниттэн Россия үтүөлээх тренеры, Олимпийский чемпион Хаджимурад Сайгидмагомедович Магомедов спортивнай оскуола үөрэнээчилэригэр маастар-кылаас

бытта, тустуу сэдэх албастарыгар үөрэттэ.

Биһиги улууспут спортивнай оскуола 1981 сыллаахха аһыллыбыта. Ол устатын туһары элбэх ычаты эрчийэн, үөрэтэн таһаарда. Үөрэппит оҕолоро республика араас улустарыгар араас идэни ылан, сорохтор физкультура учууталларын ситиһиллээхтик үлэли-хамсыы сылдыаллар. Үөрэппит оҕолоро спорка үрдүк ситиһиллэринэн киэн туттар. Кинилэр ортолоуругар бааллар: 1 РФ спордун маастара, 3 РФ Норуоттар икки ардыларынаабы кылаастаах маастара, 30 ССРС спордун маастара. Билигин 300 оҕо тустууга дьарыктана сылдыар. Ситиһиллэр инникитин өссө да үгүс буолуохтара дьэ эрэнэбит.

И. ИВАНОВ

Сокуону билиэххэ, туһаныахха уонна тутууоохха

«Төрөппүт эпипэтинэһин үрдэти» дьэ сокуон ылылларын ол тула дьон санаатын билээри улахан ырытыы, кэпсэтии баран эрэр. Мин онон туһунан эмиз тус санаабын тиердэрбэр тоҕоос тосхойдо.

Дьэ, ол буолан, сорох-сорохтор наһаа көгүл, босхо барбыттар арыһы да уварыра буоллар дьэ баҕарбыт баҕалара тустаахтартан уратыларга баҕалара туолар торума оноһулан эрэр курдук.

Хаһан этэй, норуокка көгүл олох аана аһыллыбыта? Оноу-ха, биллэн турар, ол көгүл олох дьэһиһи кили бырааба быһылына, киини көгүлэ күөмчүлэниэ суохтаах дьэ этэ дьэ. Ол өйдөбүлэ икки өрүттээх буолан табыста.

Бастакытын, баҕалаах буоллаххына хайа баҕарар сир

СОКУОН ХАЙААН ДА НААДА

уһугар тийэн үлэлээ, айтут, үөрэн, эмтэн, дыоьургун, талаанһын арыһ, көрдөр, атыллаа, эбэтэр илигин чэрдээн үлэлээн бай, кыаһырдэ дьэ.

Иккиһинэн, сорох дьонго атыны тосхойбута, тизэрэй санаа үөскээбит, арыгыга ыларыы, наркотикка убаныы, үлэтэ суох күлүлэй тэби, чэпчэки олоһу ордоруу, ол түмүгэр туох да буруйа суох оҕолор барасаттар араас ыалларын иитиэххэ бэрлиллэлэрэ, оҕо дьэһиллэнэн, приюттарынан тарҕатыллылар, балыһаһларга төрүүр дьэһиллэр хаалларыллылар, аны араастаан оҕону ытатан-сонотон, кырбааһын эһин курдук араас ыар сьһиан үксээн эрэрин туһунан ааҕабыт, истэбит. Дэлээ ыксааннар со-

куон таһаараары сорунуохтара дуо?

Уопсайынан, араас куһаҕан дьаллыгы уодьуганьыр сокуон хайаан да наада, тахсыахтаах сокуон тус оҕо көмүскэлитэр туһуланар буоллаһына куһаҕан дьаллыкка ыларбыт дьону аһардас бобуунан эрэ буолбакка, бу дьону көнөр суолга сирдиер сирдээх сокуон наада.

Холобура, ити араас куһаҕан дьаллыгынан аргыстаһа сылдыар буоллахтарына, син биер хайа да оҕо, оҕо саас күннээх халлаанын көрө суоҕа.

Аһардас сокуон ылыллыыта тугу да эппэт, ол сокуон олоххо бигэтик киерэн, хонтуруолга ылыллан, дьин-чаччы туһалырын ситиһии.

З.И. ЕГОРОВА

Болдойун! Болдойун! Болдойун!

«АҺАҔАС ЭФИР»

Улууспут убаастабыллаах олохтоохторо! Бдь. алтынньы 29 күнүгэр 19 ч. 15 мүн. «Нам улууһа» МТ баһылыга Александр Атласов «Аһаҕас эфиргэ» улуус дьонун сэрэгэтин ыйытылларыгар хоруйдуоҕа, социальнай-экономическай балаһыаньа тула киербит этиилэри ырытыаҕа.

«Аһаҕас эфиргэ» улуус баһылыгы бастагы солбуйааччы Инна Иннокентьевна Сивцева, баһылыгы тутууга солбуйааччы Степан Степанович Матвеев, баһылыгы экономикаҕа уонна үпкэ солбуйааччы Марина Викторовна Обутова, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын салайааччыта Ефим Ефимович Гоголев кыттыһыны ылааллар.

Улуус баһылыга, солбуйааччыларыгар ыйытылларытын уонна чопчу этиилэргитин алтынньы 19 күнүттэн үлэ чааһыгар 41-1-84, 42-1-39 тел., кизһэ 18 ч.-22 ч. 89141062123, 89841186934 сот. тел. биэрэбит. Алтынньы 29 күнүгэр «Аһаҕас эфир» кэмигэр ыйытылларытын уонна этиилэргитин 41-1-06, 89141062123, 89841186934 сот. тел. ситэри биэриэхитин сөп.

Күндү доҕоттор! «Аһаҕас эфиргэ» актыыбынай кыттыһыны ылан улууспут сайдыытыгар тус кылааккытын киллэрэргитигэр ынгырабыт.

Улуус дьаһалтата

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Эҥсиэли» хаһаакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2016 сүл бастагы аһарыгар сурутуу ыйтыллар.

6 ыйга — 486,12 солк.,
3 ыйга — 243,06 солк.,
1 ыйга — 81,02 солк.
Хаһыат индексэ — Р0005, нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2016

Киэн туттар дьоммут – биир дойдулаахтарбыт

Хатын-Арытыааы И.Е. Винокуров аатынан кыраайы үөрэтэр музейга биир дойдулаахпыт, художниктар Союзтарын чилиэнэ, Саха комсомолун «Бастың дебют» бэлиэ хаһаайына, Кыһыл-Дэриэбинэ олохтооҕо Алексей Егорович Евстафьев төрөөбүтэ 60 сылыгар аналлаах «Поэзия в рисунках» диэн ааттаах персональнай быыстапканы үөрүүлээх аһылыгыта буолан ааста. Быыстапка алтынны 6 күнүттэн алтынны 31 күнүгэр диэри туруоҕа.

Алексей Егорович олоҕо–дьаһаа улаханник үөрэтэлибэтигэр, ол оннугар кини үлэлэрэ олорон ааспыт олоҕун, тыһынын, ол бириэмэтээҕи ис дууһатын кэмин олус сырдыктык-арылхайдык көрдөрөллөр. Манньк айар дьоруудаах, талааннаах худуоһунньук кимтэн кииннээх, хантан хааннаах диэр буоллааха, Алексей Егорович аҕата Егор Алексеевич кулун тутар 30 күнүгэр 1928 сыллаахха Нам оройуонун 1 Модут нэһилиэгэр «Барыаах алааһыгар» Астапьев Алексей Петрович уонна Евдокья Григорьевна дьиэ кэргэнигэр кыра алтыс оҕоннор төрөөбүт. Ийэтэ эрдэ өлөн икки сааһыгар тулаайах хаалбыт, элбэх сүөһү ийтин аҕата Олексей оҕонньор оҕолорун улаатыннарбыт эбит. Кэлин Кыһыл-Дэриэбинэҕэ көһөн кириэн Егор Алексеевич Шмидт оскуолатыгар үөрэммит. 1945 с. Карл Маркс аатынан колхозка фермаҕа биригэдьириэнэ, 1954 с. тракторист куурсугар үөрэнэн СХ 73 уонна АСХ 73 трактордарга тракторист сибидиэтэлиститин ыллар. Кэлин «Хатын-Арыы» совхозка сылгыһытынан үлэлиир. 1961

с. Кыһыл-Дэриэбинэтээҕи 16 №-дээх быбардыыр уокурукка депутатынан талыллар, уһундук дружинниктыыр. Элбэх социалистическай күрэх кыайылылааҕа, коммунистическай үлэ ударнига буолар. Онтон күн сирин көрдөрбүт күн күбэй ийэтэ Пелагея Николаевна тохсунньу 1 күнүгэр 1931 сыллаахха Хатырык нэһилиэгэр «Остуолба» Попов Николай Николаевич, Лукина Анастасия Григорьевна дьиэ кэргэттэригэр маннайгы оҕоннор төрөөбүт уонна ийэтин төрөөбүт сиригэр Бөтүңгэ «Күрүөлээххэ» олороллор, онтон төрдүс кылаа-

туруораллар. Алексей Егорович балаҕан ыйын 15 күнүгэр 1955 сыллаахха төрдүс оҕоннор күн сирин көрөр уонна аҕыс ыйдааҕар полиомиелит ыарыыга ыллараан Намга, Дьокуускайга эмтэнэ сатаан баран, 1,5 саастааҕар Курганскай уобаласка «Озеро Карели» диэн сиргэ үс сааһыгар диэри эмтэнэн, биэр атаҕар үктэнэр буолан кэлэр. Ол тухары ийэтэ Пелагея Николаевна бүүбөйдөөн, эмтэтэн көрбүтэ. Аппаны начальнай оскуолатыгар 1 кылааска 1963 сыллаахха Елена Кирилловна Поповаҕа кириэн 4 кылааһы интернакка олорон

Суриков аатынан государственнай художественнай институтка үөрэнэ кирибитэ уонна 1984 сыллаахха ситиһиилээхтик бүтэрэр. Академиктар Б. Пономарев, Н. Воронков мастарыскайдарыгар үөрэнэн үрдүк таһымнаах художник идэтин баһылаан тахсыбыта. Үөрэнэр сылларыгар элбэх быыстапкаларга кыттыбыта. Бастакы үлэтин дипломнайын көмүскүүрүгэр «Рыбаки Индиерки» диэн темаҕа онорбута. Бу үлэтинэн элбэх Россия таһымнаах быыстапкаларга кыттан кыен сэнгээрини ылбыта. 1986 сыллаахха Ия Во-

Быыстапкаҕа Алексей Егорович үгүс сэнгээрини ылбыт үлэлэрэ турдулар. «Намым көстүүтэ» литография курдук уустук графическай живописка хас да үлэтэ баар. Худуоһунньук ийэтэ Пелагея Николаевна, аймахтара музейга бэлэхтээбит үлэлэрэ, ону таһынан Намнааҕы художественнай музей фондатыттан үлэлэрэ турдулар. РФ уопсай үөрэхтээһинин бочуоттаах үлэһитэ, Саха республикатын үөрэҕиритин туйгуна, Учууталлар учууталлара, И.Е. Винокуров аатынан Намнааҕы педколледж преподавателэ Дария Михайловна Романова быыстапка арыллыгыгар кэлбит көрөөччүлэргэ Алексей Егорович графика живописка уруһуйдара, ураты суолталарын, кини үлэлэрэ элбэх уус-уран, үөрэх литературатыгар матырыйаал быһыытынан кирибиттэрин, сөхтөрөр ураты өгнөрүн, матыыйтарын туһунан бэрт кэрэһибиһээхтик сырдатта. Быыстапка кыттыгылаахтара бэйэлэрин баһа санааларын этиллэр, ол курдук, Хатын-Арытыааы И.Е. Винокуров аатынан кыраайы үөрэтэр музейга баар быыстапкалыыр саалаҕа график, Саха сирин народнай художнига, РСФСР үтүөлээх художнига, Россия художниктарын Союзун чилиэнэ Элэй Семенович Сивцев эбэтэр график, худуоһунньук Алексей Егорович Евстафьев аатын игэрийэххэ сөбүн уонна Алексей Егоровичка анал стэндэ онорон туруорар наадатын туһунан этии киллэрдилэр. Алексей Егорович кылгас буолан баран айымнылаах олоҕо үйэлэр тухары кэнчэри ыччакка аата ааттана туруо диэн эрэнэбит.

**Н.Д. СИВЦЕВА,
Аппаны бөһ.**

ОЙУУТА-БИЧИГЭ – ПОЭЗИЯ

ска үөрэнэ сырыттаҕына ийэтэ өлөн эһитигэр иитиллэр. Кэлин 1948 с. сэтинни 7 күнүгэр Егор Алексеевичтыын ыал буолан «Балыаҕа» олороллор. Кэлин Кыһыл-Дэриэбинэҕэ көһөн тахсан фермаҕа үлэлиилэр. Тоҕус оҕоттон аҕыс оҕону атахтарыгар

үөрэнэн бүтэрэр. Онтон 5 кылааска Бөтүңгэ тийэн Бөтүн аҕыс кылаастаах оскуолатыгар үөрэнэн 1971 сыллаахха күһүнүгэр Намнааҕы педучилищеҕа кириэн үөрэнэр, ол кэмтэн художник буолар дьылҕата саҕаламмыта. 1979 сыллаахха Москваҕа аҕыс

лодаровна Покатилованын ыал буолаллар, кэргэнэ доцент, СВФУ преподавателэ. Кыыс оҕоломмоттара, кыыстара Туяра культуролог идэлээх, Санкт-Петербурга үөрэммитэ, 1,5 саастаах уоллаах, билигин Дьокуускай куоракка олорон. Алексей Егорович икки убайдаах, икки балыстаах, үс бырааттаах. Улахан убайа Григорий Егорович, профтехүөрэхтээһин үтүөлээх үлэһитэ, алта оҕо аҕата, тапталаах кэргэн, эһэ буолан баран, соһучу оһолго түбэһэн олохтон туораабыта. Иккис убайа Егор Егорович аҕатын туйаҕын хатараан уһун кэмгэ сылгыһытынан, улууска маннайгы предпринимателлэртэн биридэстэрэ этэ, эмискэ ыалдьан суох буолбута. Олоҕун салгыыр кэргэннээх, оҕолордоох, сизиннэрдээх. Биригэ төрөөбүт балгылар, бырааттара бары ыал буолбут анал үөрэхтээх, үлэһит дьоннор. Алексей Егорович ыарахан ыарыытынан 2014 сыл алтынны 13 күнүгэр олохтон туораабыта.

Бэлиэ түгэн

Улуу Кыайы 70 сылыгар анаан П.И. Сивцев аатынан Намнааҕы история уонна этнография музейин (дир. Копырин А.И.) көҕүлээһининэн, өйөөһүнүнэн «Государство оҕолоро» уус-уран киинэ уһулан нуруот көрүүтүгэр тахсыбыта.

III Аан дойдутааҕы (Жутский международный) кинофестиваль чэрчитинэн, «Бастың сахалыы киинэ», «Бастың эр киһи оруола», «Бастың дьахтар оруола» номинацияларга интернет нөҕүө куластааһын буолбута. «Государство оҕолоро» биэс бастың киинэ ахсааныгар кириэн куластааһынҕа кытынна. Ол түмүгэр киинэҕэ сүрүн оруолга оонньообут Вика Курлова «Бастың дьахтар оруола» ааты ылла. Онтон сүрүн оруолга оонньообут Дьулустан Мухин «Бастың эр киһи оруола» аакка үһүс миэстэ буолла. Биһиги киинэбитигэр оонньообут оҕолор уопуттаах, идэлээх артыыстары кытта тэнгэ турбуттарын уонна үрдүк сыанабылы ситиспиттэрин бэлиэтиэхпитин баҕарабыт.

Благовещенскайга ытытыллыбыт «Күһүнү Амур» (Амурская осень) XIII киинэ уонна театр фестивалыгар Россия биллэр режиссердарын бастың киинэлэрин көрүү күрээҕэ буолла. Биһиги биэр дойдулаахпыт Александр Лукин, «Государство оҕолоро» уус-уран киинэ режиссера, Саха сириттэн бастакынан «Бастың дебют» үрдүк наҕарааданы ылла. Эдэр режиссер бастакы улахан үлэтэ буолар, бу иһинэ элбэх сахалыы киинэ уһуларыгар үлэһэспитэ, ол иһингэр «Чингисхан» киинэҕэ.

Түгэнинэн туһанаан, бу проекка улуустан быһаччы ананан үлэһэспит буолан Намнааҕы киинэ уһулуутун түгэнниириттэн билиһиннэриэхпин баҕардым.

Былырыын Борис Михайлович Васильев «Дьылҕа түүнэ» сценарийыгар олобуран, киинэ уһуларга санаа кириэн, сценарийга сөп түбэһэр, артыыстынан сөптөөх дьону көрдөөһүнтэн саҕалаан, таһаарса, сир, дьыаны-уоту, туттар тэрили көрдөөһүнү, былааннаабыһыт, бэлэмнээбитт. Директорбыт Александр

Иванович тэрээһин үлэтигэр үлэһэспитэ, элбэхтик сүүрэнкөтөн, улууска үп-харчы боппуроһун быһаартарбыта. Манна Елена Бурцева улахан көмөнү онорбута. Ол курдук, улуус баһылыга Александр Павлович Атласов уонна Прасковья Иллари-

олоҕор оруолга Алеша Дьячковский – И.С. Гаврильев аат. Нам 1-кы №-дээх орто оскуолатын үөрэнээччитэ, Герман Попов – Модут орто агрооскуолатын үөрэнээччитэ оонньоотулар.

Күһүн 2014 с. уһулар баҕалаах, сценарий хайысхаты-

өйөөннөр, бэтэрээннэр балаҕаннарыгар киинэ устар бөлөҕү олохтообуттара. Киинэ уһуларга саамай сүрүн ыараханынан таагар эбит: сэрэи саҕанааҕы таһаскап көстөрө, интерьер онорор; артыыстар үлэлэрин графигын быһыыгар, кэлэн оруолларыгар

Шадрин, Иван Дьяконов, Кузьма Протопопов, Павел Герасимов, Герасим Шапошников, Семен, Людмила Сивцевтер, Елизавета, Иван Шамаевтар, Дмитрий Винокуров, Владимир Куличкин, Роман Новиков, Петр Охлопков, Мария Дьяконова, Софья Осипова, Татьяна Дьяконова, Вера Протопопова, Галина Шергина, Василий Макаров, Николай Лукин, Матрена Осипова, Анаста-

ҮӨРҮҮЛЭЭХ СОНУН

оновна Аргунова өйөөллэринэн УКИДр – 300 т.с., ветераннар Советтара – 120 т.с., Намнааҕы музей – 280 т.с. - уопсайа 700 т.с. 2015 сыллаах бюджетка көрүлүбүтэ.

Ол кээнэ сүбэлэһэн баран, киинэбитин уһуларга аппаратура суоҕуттан, Александр Лукинга киинэ уһуларга үлэлэһэригэр ынҕырбыһпыт.

Син балай да толкуйдаан баран, эрдэ бэлэмнэни үлэлэр барбыттарын учуоттаан, «Сахафильм» эмиз манньк оҕолор тустарынан проектаах, оһон күспүтүн холбоһуоҕун диэн этиилээх кэлбиттэрэ. Этиилэрин истэн баран, элбэх көптөгүлэр кээнэ, «Дети войны» диэн проект былаанна ылыллыбыта. Сөбүлэн түһэриллэбитэ. Киинэбитин уһуларга анаан сценарийдары холбоон, торумун онорон, бэлэмнэнэр үлэлэр барбыттар.

Сүрүн оруолга Вика Курлова, Дьулустан Мухин оонньоотулар. Нам улууһуттан киинэҕэ детдом

нан Бөтүңгэ, Таллан-Бүрэ уулуссаҕа дьыэ-уот көрбүһүт. Массовкаҕа анаан олохтоох оскуола үлэһиттэрин сизэм хомуйар эпизодка анаан көптөһүһүт, арҕаа бааһынаҕа хатыннаах сир талбыһыт. Манна В.Н. Макаров, тыыл ветерана, күүс-көмө, сүбэ-ама буолбута. Василий Никитич Николай Лукинныын түөрт көлөһөлөөх тэлиэгэ өрүмүөннэн бэлэмнээбиттэрэ. Дьыл кэмэ уларыан туттубатахпыт.

Модукка Балаҕаннаах арытыгар ыал буолан баран балаҕана хотонноох, даллаах буолуохтаах дьэн балаҕанга эбии хотон макетын онорон «Тунал» хаһаайыстыбаттан (дир. Д. Попов) бириэмэ аттаран, үлэ быһыыгар трактор уларсан, саах тийэн кириэн сыбаабыһыт, дал онорбуһут.

Модут нэһилиэгэр тохсунньу 19 күнүгэр киинэ бастакы кадрдарын уһулуу саҕаламмыта. Модут нэһилиэгин дьаһалтата Шамаев Г.Н., Говоров С.М. ис санааларыттан күүскэ

уһуллалара элбэх кэтэһиилээх; айылҕаҕа, таһырдыга уһуларга күн-дьыл бириэмэтин баттаһыы. Кыһын буолан халлаан эрдэ харангарар, салгыы устарга ол бириэмэни таба тутуһуу курдук күчүмэҕэйдэр бааллара.

Таһаскап хомуйарга, рекевизит боппуроһун быһаарарга күүс-көмө буоллулар:

- П.И. Сивцев аатынан Намнааҕы история уонна этнография музейэ (дир. Копырин А.И.)
- И.С. Шарлопов аат Никольскайдааҕы сирин туһанын музейэ (дир. Протопопова П.Р.)
- Аф. Шестаков аатынан сынныалан киинэ (дир. Колпашникова В.В.)

Модут, Бөтүн, Никольскай, Маймаҕа, Нам нэһилиэгин олохтоохторо эбии таһаскап, көлүнэр аттары, мас сыарҕалары уо.д.а. буларга күүскэ көмөлөстүлэр. Екатерина Лукинова, Гаврил Винокуров, Иван Макаров, Дмитрий Попов, Владимир, Екатерина Поповтар, Тимофей Попов, Семен Петухов, Алексей

Сивцева, Валентина Бочкарева, Варвара Лукина, Николай Суздалов, Юлия Маркова, Варвара Тимофеева, Светлана Христофорова, Егор Данилов, Василий Макаров, Юрий Явловская, Николай, Зинаида Нератовтар, Екатерина Колесова, Татьяна Терешкина, Татьяна Павлова, Фаина Захарова, Клара Куткова күүс-көмө буолбуттарыгар махтанабыт.

Намнааҕы киинэ уһулулубутун кээнэ Хаҕалас улууһун Өктөм нэһилиэгэр Чапаевкаа урукку кирпиччэ оһохтоох оскуола дьэтигэр детдом олоҕун көрдөрөр, «Сахафильм» павилонна балаҕан иһинээҕи көстүүлэр уһулуһулар. Манна киинэ уһулар бөлөх айар талааннаах, тоухха барытыгар дьоруудаах оҕолор мустан суоһун баар онорон киинэ уһулуһулар.

**В.Д. ПОПОВА,
Саха сирин культуратын туйгуна, киинэ ситимин ветерана**

